

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

AC ./ riksåklagaren angående häktning i utlämningsärende

(Malmö tingsrätts beslut den 12 maj 2016 i mål B 2214-16)

Högsta domstolen har förelagt riksåklagaren att skyndsamt skriftligen svara på överklagandet.

Jag vill anföra följande.

Min inställning

Jag bestrider ACs yrkande. En mindre ingripande åtgärd än häktning är inte tillräcklig för att säkerställa att AC inte avviker eller på annat sätt undandrar sig eventuell kommande utlämning.

Bakgrund

Justitieministeriet i Albanien har i framställan daterad den 8 april 2016 begärt att den rumänska medborgaren AC, född den 2 januari 1975, ska utlämnas till Albanien för verkställighet av straff.

Till stöd för utlämningsframställningen har åberopats en dom meddelad den 28 mars 2013 av domstolen i Lezha. I domen har AC dömts för bedrägeri till fängelse i tre år och sex månader. Det framgår i det material som bifogats utlämningsframställningen att AC inte varit närvarande under rättegången samt att rätten förordnat en advokat till AC.

Brotten som AC dömts för beskrivs på följande sätt i det albanska materialet. AC har tillsammans med tre andra personer vilselett fyra målsägande beträffande föremål som målsägandena köpt av de misstänkta. Vilsedandet har bestått i att föremålen har påståtts vara av guld, vilket inte varit fallet. Efter att de misstänkta gripits den 17 mars 2011 har domstol fastställt frihetsberövandet. Appellationsdomstol har emellertid den 21 april 2011 beslutat att ändra detta beslut på så sätt att AC omedelbart försattes på fri fot och att borgen bestämdes till 5 000 euro. Den 10 oktober 2011 har domstol beslutat att ersätta borgen med häktning. Efterlysning har utfärdats beträffande AC men han har inte påträffats av de albanska myndigheterna. Av materialet framgår att AC får tillgodoräkna sig ett antal dagar som han suttit i häkte i Albanien men att det återstår tre år, fyra månader och 9 dagar att avtjäna.

AC greps i Sverige den 9 mars 2016 och anhölls provisoriskt jämlikt 23 § lagen (1957:668) om utlämning för brott (utlämningslagen). Efter att framställan om utlämning inkommit har Malmö tingsrätt den 12 maj 2016 beslutat att häkta AC. Tingsrätten anför i sitt beslut bland annat följande. AC är i Albanien dömd för ett brott som kan föranleda utlämning och det framgår inte att domslutet är uppenbart oriktigt. Inte heller föreligger annat hinder för utlämning i målet och domen ska därför godtas till dess ytterligare utredning har genomförts. Vidare anför tingsrätten att det finns en risk för att AC avviker eller på annat sätt undandrar sig straff och att skälen för häktning uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för AC.

Mot bakgrund av att AC synes ha dömts i sin utevaro har riksåklagaren i skrivelse daterad den 9 maj 2016 (*se bilaga 1*) begärt kompletterande information från Albanien. Informationen har begärts för att det bland annat ska kunna bedömas om ACs rättigheter blivit nöjaktigt tillgodosedda enligt 9 § tredje stycket utlämningslagen. De kompletterande upplysningar som begärts har främst avsett information om huruvida AC personligen fått del av åtal och kallelse till rättegången och om försvararen haft kontakt med AC inför rättegången.

I ovan nämnda begäran om kompletterande information har även efterfrågats en försäkran från albansk sida om att AC ska ges en ovillkorlig rätt till ny domstolsprövning i första instans.

Överklagandet till Högsta domstolen

AC yrkar att Högsta domstolen, med ändring av tingsrättens beslut, ogillar häktningssyrkandet och förordnar om att han omedelbart ska försättas på fri fot.

Grunderna för min inställning

Rättslig reglering

Utlämningslagen ger möjlighet att utlämna en person som i annan stat är misstänkt, tilltalad eller dömd för där straffbelagd gärning. Genom att Sverige tillträtt 1957 års utlämningskonvention har Sverige i förhållande till övriga anslutna stater också förpliktat sig att utlämna om de förutsättningar som anges i konventionen är uppfyllda. Även Albanien har tillträtt 1957 års utlämningskonvention. Både Albanien och Sverige har också ratificerat det andra tilläggsprotokollet till konventionen som reglerar bland annat förutsättningarna för utlämning vid utevarodomar.

Mot bakgrund av att båda staterna tillträtt ovan nämnda konvention ska en fällande dom, enligt 9 § tredje stycket utlämningslagen, godtas om det inte framgår att domslutet är uppenbart oriktigt. En dom som har meddelats utan att den dömde varit personligen närvarande ska dock godtas endast om den dömdes rättighet att försvara sig likväl kan anses ha blivit nöjaktigt tillgodosedd *eller* den dömde, enligt försäkran som den främmande staten

lämnar i utlämningsärendet, har möjlighet att påkalla ny domstolsprövning som tillgodoser nämnda rättighet.

Om tvångsmedel gäller, enligt 16 § tredje stycket utlämningslagen, vad som i allmänhet är föreskrivet för brottmål.

Kompletterande information i ärendet

Kompletterande information har inkommit från Albanien den 3 juni 2016 (*se bilaga 2*), således i tiden efter att AC överklagat beslutet om häktning. Av den kompletterande informationen framgår bland annat att AC inte personligen fått del av material i det albanska ärendet. I informationen redogörs vidare för att en person som uppgett sig vara ACs bror i stället har fått del av materialet. AC har under en inledande del av brottsutredningen i Albanien varit häktad men såvitt framgår av materialet från Albanien har rättegången i sin helhet ägt rum i hans uterum. AC har vid rättegången företrätt av en försvarare, men det framgår inte i vilken utsträckning de haft kontakt så att försvararen känt till såväl inställning till brottsmisstanken som ACs eventuella önskemål om bevisning i målet.

Även om ACs rätt att försvara sig inte kan anses ha blivit nöjaktigt tillgodosedd framgår av 9 § tredje stycket utlämningslagen att uterumdom även i annat fall kan godtas, om den främmande staten försäkrar att AC har en möjlighet att påkalla en ny domstolsprövning.

Riksåklagarens begäran om en försäkran att AC ges en rätt till ny prövning har inte besvarats av albanska myndigheter i den komplettering som inkommit den 3 juni 2016. Riksåklagaren har därför i skrivelse den 7 juni 2016 (*se bilaga 3*) begärt ytterligare information i form av en försäkran om att AC ska ges en ovillkorlig rätt till ny domstolsprövning i första instans. Riksåklagarens begäran om komplettering har denna gång – och i jämförelse med tidigare ärenden där samma situation varit för handen – utformats på ett något annorlunda sätt genom att det klargörs att albansk domstol kan utfärda den efterfrågade garantin för det fall att det albanska justitieministeriet inte kan utfärda den.

Mot bakgrund av att AC är frihetsberövad har hemställts att albanska myndigheter ger respons i frågan snarast möjligt, dock senast den 20 juni 2016. Utöver denna skriftliga begäran om komplettering har även andra kontakter med albanska myndigheter tagits för att klargöra den brådskande situationen. I skrivande stund har inget svar från Albanien inkommit, vilket är förklarligt mot bakgrund av den korta tid som gått.

Min bedömning

Den återopade albanska domen är inte uppenbart oriktig utan kan läggas till grund för ett beslut om utlämning (se ovan angående 9 § tredje stycket utlämningslagen).

En dom som har meddelats i den dömdes utelämningslag ska dock godtas endast om den dömdes rättighet att försvara sig likväl kan anses ha blivit nöjaktigt tillgodosedd *eller* den dömden, enligt försäkran som den främmande staten lämnar i utlämningsärendet, har möjlighet att påkalla ny domstolsprövning.

Mot bakgrund av den kompletterande information som inkommit från albanska myndigheter den 3 juni 2016 är det tveksamt om ACs rätt kan anses ha blivit nöjaktigt tillgodosedd.

Ytterligare kompletterande information avseende en försäkran om rätt att påkalla ny domstolsprövning i första instans har begärts från Albanien. Det har påpekats att begäran brådskar. Innan Albanien inkommit med svar går det således inte att fastställa att hinder mot utlämning i detta avseende föreligger.

Utredning i ärendet pågår men i nuläget synes i övrigt inga hinder finnas mot utlämning.

AC saknar hemvist i Sverige. Enligt hans egna uppgifter kom han till Sverige ungefär tre veckor innan han greps i Malmö den 9 mars 2016. Syftet med hans resa till Sverige var att köpa en bil. Vid tidpunkten för gripandet var han enligt egen uppgift på väg till en romsk festival i Stockholm. Under vistelsen i Sverige har han bott tillsammans med sin fru i en bil som han uppger att han köpt i Sverige. Han avsåg att stanna i Sverige tills festivalen i Stockholm var över. AC saknar anknytning till Sverige. Sammantaget är omständigheterna sådana att det finns en risk för att AC på fri fot undandrar sig ett utlämningsförfarande. Skälen för häktning uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för AC eller för något annat motstående intresse.

Reseförbud eller anmälningsskyldighet är inte tillräckligt för att neutralisera flyktrisen som är betydande eftersom AC helt saknar anknytning till Sverige. Att ta ifrån AC hans pass skulle inte minska flyktrisen eftersom han befinner sig inom Schengenområdet och det därför inte skulle göras någon utresekontroll om han skulle lämna Sverige.

Sammanfattningsvis finns mot ovan angivna bakgrund i nuläget inte hinder mot utlämning. I avvaktan på att Albanien inkommer med kompletterande information bör häktningen bestå för att säkerställa att AC inte avviker eller på annat sätt undandrar sig en eventuell kommande utlämning. Mindre ingripande åtgärd är inte tillräckligt. Jag delar således tingsrättens bedömning.

Anders Perklev

Ingmarie Olsson

Kopia till

Internationella åklagarkammaren Malmö (AM-33102-16)